

Pro vánoční číslo časopisu 06/2013.

Rubrika Z očí do očí

Jan Josef Viktor Mamula

Před několika měsíci mě na Fleru zaujaly krásné dřevěné výrobky Josefa Viktora a rozhodla jsem se s ním udělat rozhovor. Jeho odpověď byla více než přívětivá, ale hned u jména a první korespondence mi došlo, že to tentokrát nepůjde tak přímočaře jako u jiných tvůrců. Pan Jan je totiž nejen mistr dřeva, ale také mistr slova a myšlenek. Při rozhovoru s ním čas plyne úplně jiným tempem, nutí vás porušit zaběhnuté myšlenkové stereotypy. Posuďte sami...

Vaše jméno je příběhem vašeho života samo o sobě, vidíte? Jak k vám tvorba ze dřeva přišla?

Na Fleru jsem začal pod pseudonymem Josef Viktor, abych jako farář nebyl tolik na očích, ale volba měla svou logiku v křesťanských jménech po prapředcích. Je v nich můj vnitřní boj mezi potřebou technickou a spirituální. Ve svých třiašedesáti si v důchodu užívám syntézu: sem tam kážu a užívám si jako „dřevotoč“. Tvorba přišla skrze kontakt se stroji na průmyslovce, nořit dláto do roztočeného dřeva pak přijde samo. Nechat se vtáhnout technologií samotnou, to je, oč tu běží!

Soustružení dřeva je překrásná umělecká disciplína, kterou z vašich technik si považujete nejvíce?

Docela mně překvapil efekt kartáčování dřeva, který plasticky obnaží letokruhy. Dobrodružné a výtvarně silné je pak soustružení na více osách. Objevil jsem je ve francouzské publikaci a ty jednodušší prvky improvizovaně použil na dílky náhrdelníku nebo fantazijní svícen.

Mohou být užitečné i zbylé kousky dřeva, které odpadnou od soustruhu či ruky při tvorbě větších kusů?

Přesně tak, dříve patřila výroba korálků ze zbytků k běžné truhlářské dílně. Učedníci si tu osvojovali potřebnou rutinu, předháněli se v preciznosti a předávali kouzlo trpělivé práce, vzniklé z nezbytného vnitřního usebrání, neváhám říci meditace. My jsme dnes tuto práci svěřili automatům a korálek pro nás představuje jen kulovitý design, on však původně měl i velkou symbolickou hodnotu.

Jakou má podle vás rukodělná tvorba funkci v životě průměrného člověka dnešních dní?

Stále menší, bohužel, naše kariéry se zaměřují na duševní práci ve virtuálním prostoru. Počítače ždímají náš intelekt, ale nenabídnou uzdravující kontakt s materií, spíš kocovinu. Přičemž „obyčejná“ řemesla – nejen špičkové umělecké a sportovní výkony – odjakživa nabízela soustředěnému řemeslníkovi příjemný mentální stav flow spojený s radostí z práce. Lev Nikolajevič Tolstoj ne náhodou řemeslné práci přisuzoval mravně zušlechťující kvality.

Ptala se Šárka Jiřičná